

Hvem er heltene i vores samfund? Er det kirkegængerne der bliver ved med at fastholde at Gud har magten? Er det de danske soldater der bliver udsendt til verdens brændpunkter? Ja, de er alle helte! Men der er helte i vores samfund som vi overser.

Landmændene. Der er ingen befolkningsgruppe, der er mere udskældt. De kører i øjeblikket så langsomt på landevejene med deres tunge maskiner, at man skulle tro at de i langsomhed ville prøve at overgå en rustvogn på vej væk fra en kirke. De

lugter. Navnlig når vasketøjet er hængt ud, elsker de at sprede gylle over markerne. De sviner, så flere og flere politikere påstår, at de er skyld i klimakrisen, selvom om danske landmænd er de landmænd i den vestlige verden der sætter det mindste klimaaftryk. Når vi kører igennem vores landskab, ser vi store, velplejede marker til højre og venstre. Men der er noget vi ikke ser. Landmændene på gårdene, klemte inde mellem banker, foderstofsforhandlere, maskinforhandlere, kommuner og

miljøstyrelsens tusindvis af regler der gør, at en landmand efterhånden må have konsulenter på for at hjælpe dem med at forstå alle de krav de pålægges. Og alligevel knokler de få landmænd vi efterhånden har tilbage med at tilså markerne, pleje dem og høste dem. I modsætning til mange andre erhvervsgrupper ligger alt ikke i deres egne hænder. Det er ikke kun regn, storm og tørke, landmændene ikke har kontrol over. De har heller ikke kontrol over renterne, kornpriserne, noteringen for grise,

dieselpriserne og regeringens mange regler. Ligesom apostlen Paulus må de sige til selv, når de om natten ligger urolige i deres seng for den kommende høst: ”Jeg plantede, Apollos vandede, men Gud gav væksten”. De er udleveret til kræfter der ikke ligger hos dem selv. Det ved landmændene godt. Og i mange år var det landmændene der var sognenes åndelige kraftfelt tirret som de var af en magt større end dem selv. De gudelige vækkelser i 1800-tallet havde stærkt tag i bondestanden. Landmændene sad

senere i sogneråd, i menighedsråd. I dag er bønderne stort set borte fra de åndelige forsamlinger. Hvorfor er en erhvervsgruppe der er udleveret i højere grad end andre erhvervsgrupper til en magt der er større end deres egen formåen, holdt op med at udvise åndeligt initiativ? Måske fordi de danske landmænd har så travlt med at fortolke de forskellige miljøkrav de stilles overfor, at der ikke er plads til for eksempel at engagere sig i menighedsrådsarbejdet. Måske fordi landmændene er blevet lige så

åndeligt indolente som resten af befolkningen. En landmand sagde engang til mig, da vi snakkede om hvor fokuseret danskerne er på deres køkkener: ”Bed din menighed om at tage de penge, de agter at bruge på nye køkkenelementer, gipsplader, spotlys og plastikdimser, og sæt dem ind på en konto, der hedder "god mad" i stedet. Det får de meget større livsglæde ud af. Et køkken er bare et værksted. Støt de lokale gårdbutikker. Dyrk 'terroiret' i de ting man køber - lad stedligheden gøre sig gældende i fødevarerne”.

Citat slut. Landmændene skal være omstillingsparate så der bliver passet godt på jorden og klimaet og vi kan få flere moser og skove. Det er landmændene også. Men det er os, der ikke er landmænd, der svigter ved ikke at være omstillingsparate og gå efter de gode råvarer til vores måltider. Grøn kirke, der er en klimapolitiserende bevægelse indenfor folkekirken, forslog engang at alle kirkeklokker skulle ringe for at sætte fokus på miljøet. Men der skal ikke ringes med kirkeklokker for klimaet.

Der skal kun ringes med kirkeklokker for at sætte spot på den Gud, Jesus Kristus, der giver os væksten og som vi i dag til denne høstgudstjeneste takker for at have forsynet os med en rig høst i år. Det er også blevet forslået at der skulle ringes med kirkeklokkerne for krigen i Gaza. Det har den norske kirke, gjort. Men her i Danmark ringer vi for Faderen og Sønnen og Helligånden. Vi ringer med klokkerne fordi vi tror at alt, også når vi gør os umage med for eksempel markarbejdet, står i Guds Faders hånd. Hvis der er noget vi har

brug for, er det ikke i første række en grøn omstilling. Det er en Kristus omstilling, der giver os ydmygheden tilbage, så vi kan se høsten i år som en imponerende indsats af landmændene. Men først og fremmest som en gave fra Gud. Han giver væksten, når et frø lægges i jorden. Når vi i dag til høstgudstjenesten hører om hvordan Jesus græder over Jerusalems fald og templets ødelæggelse, er det et vink med en vognstang om hvor engageret Guds søn er i os. Alt giver han os. Sin vrede,

sine tårer, sin tilgivelse, sin kærlighed, sin død og opstandelse. Hvis vi ville lade ham få plads i vores tilværelse, og her appellerer jeg også til en ny åndelig vækkelse hos landmændene, kunne det lykkes os at få gennemført den Kristus omstilling, der ville betyde, at vi blandt andet kommer til at se på kornet på den måde som kornet skal ses på. Som en gave der er kommet til os fra vores nådige Gud. Jeg er som præst sat til at forkynde evangeliet og ikke politisere om klima og Palæstina og landmænd. Min opgave er at pege

på Jesus Kristus som verdens frelser
og lade politikerne tage sig af
verdensproblemerne og landbruget.
Jeg skal sammen med menighedsrådet
bevare kirken som et bedehus og ikke
en røverkule fuld af politiske og
verdslige boder. Så jeg vil slå min
næve i prædikestolen og råbe til
kirkegængerne her i kirken og til
radiolytterne og til mig selv: Det er nu
vi skal kende vores besøgstid.
Jesus forudså med tårer i øjnene
templets fald i Jerusalem. Og det faldt.
Men det gjorde ikke alt det han havde

givet os. Det levede videre fra
generation til generation. Det er fra
ham og Jerusalem vi har fået tanken, at
en kærlig Gud råder over os, at vi skal
tage os af de svage, at vi bør have en
ren samvittighed, at vi ikke må slå
ihjel, eller stjæle eller vidne falsk og at
alle gode gaver kommer ovenfra og
ned. Men man kunne frygte at Jesus
dengang for 2000 år siden ikke kun
græd over Jerusalems ødelæggelse.
Han græd over os. Langt ind i
fremtiden kunne han se en generation
med mobiltelefoner i hænderne og en

kirke der ikke længere havde ham som centrum, der var begyndt at glemme, ligefrem nedbryde, det prægtige tempel han havde givet os med sit budskab og sin død på korset og sin opstandelse påskemorgen. Vi skal kende vores besøgstid. Det er nu vi skal have en Kristus omstilling som første prioritet før grønne eller røde eller gule omstillinger. Med sådan en omstilling får vi Jesus Kristus, ydmygheden, taknemmeligheden for høsten, åndeligheden, håbet og troen

**tilbage i vores samfund. Gud i vold.
Amen.**